

Bestemmelsen må anses for opfyldt gennem den offentlige støtte til det tyske mindretals foreninger, sportsklubber mv., der bidrager til at fremme brugen af mindretallets sprog. Det tyske mindretal modtager således bl.a. støtte fra den danske stat og kommuner til hovedorganisationen Bund deutscher Nordschleswiger og til landbrugsorganisationen Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig, der rådgiver mindretallets landmænd i faglige og økonomiske spørgsmål.

Artikel 13, stk. 2, litra c, hvorefter parterne forpligter sig til, i det omfang de offentlige myndigheder har kompetence, inden for det område, hvor de regionale sprog eller mindretalssprogene bruges, og for så vidt dette med rimelighed kan lade sig gøre, at sikre, at sundheds- og socialinstitutioner som for eksempel sygehuse, plejehjem og herberger giver mulighed for på deres eget sprog at modtage og behandle personer, der bruger et regionalt sprog eller mindretalssprog, som har brug for pasning og pleje på grund af sygdom, alder eller andet.

Bestemmelsen anses ikke for at medføre større ændringer i forhold til den nuværende praksis i Sønderjyllands Amtskommune. Det er således amtets vurdering, at en dansk ratifikation af bestemmelsen ikke vil få konsekvenser inden for amtets institutionsområder - sygehuse, plejehjem mv. - idet pagten allerede med nuværende praksis må anses for opfyldt. I givet fald vil amtet være indstillet på at udførte indkaldelsesbreve, vejledninger mv. på tysk, specielt for så vidt angår de somatiske sygehuse.

Med hensyn til kommunale plejehjem og hjemmehjælp i eget hjem har KommuneForeningen i Sønderjyllands Amt oplyst, at der i de fleste kommuner ikke er vedtaget specielle regler på dette område. Det er naturligt, at parterne kan kommunikere uden besvær, enten ved at brugeren fra mindretallet forstår dansk, eller ved at den kommunale medarbejder taler tysk. Man kan således påregne, at det danske omsorgspersonale, som betjener borgere fra det tyske mindretal, fuldt ud kan kommunikere med disse borgere på dansk eller, hvis det ønskes, på tysk. KommuneForeningen har i øvrigt oplyst, at enkelte kommuner har et samarbejde med organisationen «Sozialdienst Nordschleswig», som bistår med visse omsorgsopgaver, jf. bemærkningerne til afsnit B ovenfor, side 7.

Artikel 14 om udveksling over landegrænser er en videreudbygning af den mere generelle bestemmelse i artikel 7, stk. 1, litra i. Artiklen omhandler i *litra a* en pligt til at anvende eksisterende overenskomster med andre stater eller søge at indgå sådanne overenskom-

ster på en måde, som fremmer kontakter mellem brugere af samme sprog i de pågældende stater inden for områderne kultur, uddannelse, information, erhvervsuddannelse og livslang uddannelse. *Litra b* indeholder en pligt til at lette og/eller fremme samarbejde over landegrænser til gavn for regionale sprog eller mindretalssprog. Det understreges i denne forbindelse, at samarbejde især er ønskeligt, hvor samme sprog bruges på begge sider af grænsen.

De danske myndigheder har foreslået, at Danmark udpeger nedennævnte bestemmelser til at gælde for det tyske mindretal i Sønderjylland. Bestemmelserne vil kunne opfyldes uden lovændring:

Art. 14, litra a, om anvendelse af gældende overenskomster eller indgåelse af nye overenskomster med henblik på at fremme kontakter mellem brugere af samme sprog:

Bestemmelsen må anses for opfyldt gennem den praktiske anvendelse af København/Bonn-erklæringen af 1955 og Europarådets rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal, der er i kraft mellem Danmark og Tyskland. Mellem Danmark og Tyskland er der endvidere indgået en kulturoverenskomst af 18. juni 1974, i henhold til hvilken der årligt bevilges et antal stipendier til danske og tyske studerende mv. til studier i henholdsvis Tyskland og Danmark.

Art. 14, litra b, om grænsekommunalt samarbejde.

Både Danmark og Tyskland er deltagere i den europæiske rammekonvention af 21. maj 1980 om samarbejde over landegrænser mellem kommuner eller andre lokale myndigheder. Herudover kan henvises til, at det tyske mindretal deltager i samarbejdet i Region Sønderjylland/Schleswig, der blev oprettet som en grænseoverskridende samarbejdsorganisation i 1997. Det tyske mindretal er direkte repræsenteret i regionalrådet udpeget af Sønderjyllands amtsråd. Endvidere deltager Sønderjyllands Amt i regionale kulturforløb, der omfatter en række grænseoverskridende aktiviteter, helt eller delvist finansieret med statsmidler.

Afsnit IV

Pagtens anvendelse

Artikel 15 - 17 indeholder bestemmelser om kontrollen med pagtens gennemførelse. Deltagerstaterne forpligter sig til at fremsende periodiske rapporter til Europarådets generalsekretær om de foranstaltninger, de har taget for at gennemføre pagten. Den første rapport skal afgives senest ét år efter pagtens ikrafttrædelse for den pågældende stat og de følgende med tre års mellemrum. Rapporterne skal gennemgås af en